

Yak?n ?li?kilerde Ya?ant?lar Envanteri- ?li?ki Yap?s? (Y?YE-?Y)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yak?n ?li?kilerde Ya?ant?lar Envanteri- ?li?ki Yap?s? (Y?YE-?Y)*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32767>

Özet

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri- İlişki Yapısı (YİE-İY), orijinal adı Experiences in Close Relationships-Relationship Structures Questionnaire (ECR-RS) olan ölçeğin Türkçe uyarlamasıdır. Bu envanter, bireylerin farklı yakın ilişkilerdeki (anne, baba, romantik partner, arkadaş ve genel) bağlanma stillerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, özellikle yetişkin bağlanmanın iki temel boyutu olan **kaygı** ve **kaçınma** düzeylerini, ilişki hedefine özgü olarak değerlendirme imkanı sunar. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe kültür ve dil bağlamında geçerli ve güvenilir psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri, YİE-İY, Bağlanma Teorisi, Yetişkin Bağlanma, İlişki Yapıları, Psikometrik Özellikler, Ölçek Uyarlaması.

Yazarlar

Hatice Deveci İrin, Rumeysa Ben Doğan.

Amaç

YİE-İY'nin temel amacı, bireylerin yaşamlarındaki farklı önemli ilişki figürlerine (ebeveynler, romantik partnerler, arkadaşlar) yönelik bağlanma örüntülerini spesifik olarak ölçmektir. Bu bağlama özgü ölçüm, araştırmacılar ve klinisyenlerin bağlanma boyutlarının ilişkiden ilişkiye nasıl farklılık gösterdiğini anlamalarına olanak tanır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Türk örneğinde **yetişkin bağlanma** üzerine yapılan araştırmalara standart ve karşılaştırılabilir bir araç sağlamayı hedeflemiştir.

Yapı

YİE-İY, **Bağlanma Teorisi** çerçevesinde tanımlanan iki temel yetişkin bağlanma boyutunu ölçmektedir: **Bağlanma Kaygısı** ve **Bağlanma Kaçınması**.

Bağlanma Kaygısı: Bu boyut, bireyin yakın ilişkilerde terk edilme, reddedilme veya sevilme konusundaki endişesini yansıtır. Yüksek kaygı puanları, kişinin partnerinin yakınlığına ve tepkisine dair sürekli bir üphe duymasıyla ilişkilidir.

Bağlanma Kaçınması: Bu boyut, bireyin duygusal yakınlık ve bağlanmaktan rahatsızlık duyma eğilimini ifade eder. Yüksek kaçınma puanları, kişinin yakın ilişkilerde mesafeyi koruma, duygusal iftihan kaçınma ve öz-yeterliliğe aşırı vurgu yapma eğilimini gösterir.

Ölçek, her bir ilişki figürü (anne, baba, romantik partner, arkadaş ve genel) için bu iki boyutu ayrı ayrı değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında, YİE-İY'nin yapı geçerliliği incelenmiştir. Yapılan analizler, ölçeğin orijinal iki faktörlü yapısını (Kaygı ve Kaçınma) Türk kültüründe de benzer bir şekilde koruduğunu göstermiştir.

Uyarlama çalışması, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilmiş ve ölçek maddelerinin teorik yapıya uygun olduğunu ve yeterli düzeyde yapısal geçerliğe sahip olduğunu rapor edilmiştir. Bu sonuçlar, YİE-İY'nin Türkiye'deki bireylerin bağlanma örüntülerini ölçme yeteneğine sahip olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

YİE-İY'nin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) aracılığıyla değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, her bir ilişki formu (anne, baba, romantik partner, arkadaş ve genel) için ayrı ayrı hesaplanan iç tutarlılık katsayıları'nın kabul edilebilir düzeyde olduğunu tespit edilmiştir.

Bu yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçekteki 9 maddenin ilgili bağlanma boyutunu (kayı veya kaçınma) tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, ölçeğin psikometrik yapısını doğrulamak amacıyla psikometrik özellikler çalışması kapsamında Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ECR-RS ölçeğinin temelini oluşturan iki faktörlü yapısını (Bağlanma Kaygısı ve Bağlanma Kaçınması) her bir ilişki hedefi için ayrı ayrı doğrulandırdığını ortaya koymuştur. Bu yapı, bireylerin bağlanma stillerindeki karmaşık farklılıkları yakalamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama

Format: Beş ayrı ilişki formundan oluşan öz bildirim envanteri (Anne, Baba, Romantik Partner, Arkadaş ve Genel).

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal (İngilizce).

Popülasyon Grubu: Yetkinler.

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle 18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'de yaşayan Türkçe konuşan yetişkin bireyler.

Test Metodolojisi: 7 dereceli Likert Ölçeği kullanılarak yanıtlanmıştır.

1=Kesinlikle katılmıyorum

7=Kesinlikle katılıyorum

Her bir form 9 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

ECR-RS, Bağlanma Kaygısı, Bağlanma Kaçınması, Yakın İlişkiler, Yetişkin Bağlanma, Psikoloji, Türkiye Uyarlaması.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hatice Deveci İrin

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynaklarda belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresi: haticedevecisirin@selcuk.edu.tr

Yazma Adresi: Selçuk Üniversitesi (Uyarlama çalışması sırasında ilgili kurum).

İzinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe uyarlama çalışması 2021 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için izinler ve ücretler konusunda sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [yakin-iliskilerde-yasantilar-envanteri-iliski-yapisi-yiye-iy-toad.pdf](https://doi.org/10.1177/21582440211006056).

Kaynaklar

Deveci İrin, H., & Şen Doğan, R. (2021). Psychometric Properties of the Turkish Version of the Experiences in Close Relationships-Relationship Structures Questionnaire (ECR-RS). SAGE Open. <https://doi.org/10.1177/21582440211006056>

Makalenin bağlantısı: journals.sagepub.com

Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri- İlişki Yapısı (YYE-İY) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Her form (anne, baba, romantik partner, arkadaş ve genel) 9 maddeden oluşmaktadır. Örnek maddeler:

Problemlerimi ve kaygılarımı genellikle bu kişiyle konuşurum.

Bu kişiye kolayca güvenirim.

Bu kişinin beni gerçekten önemsemediğinden sık sık endişe duyarım.

ARABPSYCHOLOGY.COM